

ANTISZEMITA
GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ÉS INCIDENSEK
MAGYARORSZÁGON

2017. ÉVES
RÖVID JELENTÉS

BRÜSSZEL INTÉZET

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

---

antiszemitizmus elleni küzdelem egyik legfontosabb feltétele a zsidóellenesség okainak pontos ismerete és az antiszemitizmus valódi elterjedtségének vizsgálata. A Tett és Védelem Alapítvány (TEV) fő célja ezért a kérdést övező ismerethiány felszámolása. A TEV egyfelől havi rendszerességgel, szakmailag megalapozott módon figyeli a magyar közéleti eseményeket és a sajtót, és ezek alapján kimutatja az antiszemita megnyilvánulásokat és cselekedeteket. A rendszeres havi monitoringtevékenységgel összegyűjtött informá-

ciók elemzése nélkül nem lehet valós védelmet biztosítani a közösség számára. Ebben az éves jelentésben a 2017. év monitoringtevékenységének eredményeit foglaljuk össze.

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: az antiszemita gyűlölet-bűncselekményekkel, illetve a gyűlölet motiválta incidensekkel. A jelentésben ezt a kettőt összefoglalóan gyűlöleteselekményeknek nevezzük. Mindkettő esetében fontos kritérium, hogy azok elkövetésekor azonosítható az antiszemita motiváció.

MÓDSZERTAN¹

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlöletmotiválta incidensekkel. Jelentésünkben a kétféle cselekményt együttesen gyűlöletcselekményeknek nevezzük. Ezeket az EBESZ a következőképpen definiálja² (OSCE/ODIHR 2009b, 15–16):

- gyűlölet-bűncselekmény: olyan a büntetőjog szerinti bűncselekmény, amelyet emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítélet motivál³
- gyűlöletmotivált incidens: olyan cselekmény, amely szintén az emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítéleten alapul, de nem éri el a bűncselekmények szintjét

Jelentésünkben olyan gyűlölet-bűncselekményeket és gyűlöletincidenseket mutatunk be, amelyek motivációja antiszemitizmus. Ilyen cselekménynek számít minden, ahol annak elkövetője, célpontja, módszere

vagy üzenete erre utal. A célpont lehet személy, csoport, rendezvény, épület, emlékmű vagy egyéb tulajdon. Fontos, hogy csak abban az esetben beszélhetünk antiszemita motivációról, ha kifejezetten a zsidósághoz való tartozás feltevése miatt választotta az elkövető az adott célpontot. Ilyen módon lényegtelen, hogy a feltevés valós-e: a zsidósághoz való vélt tartozás is elegendő.

Fontosnak tartjuk a gyűlöletcselekmények kontextusba helyezését is. Ezek a tettek ugyanis nem légtüres térben léteznek és egyáltalán nem függetlenek attól a társadalmi és kulturális környezettől, amiben történnek. Lényeges ezen cselekmények dinamikája is: sokszor inkább folyamatokról, mintsem különálló eseményekről van szó. (Perry 2001, 8). A statikus adatokon kívül rövid leírásokat is közlünk az egyes esetekről, ami segít a cselekményt körülvevő környezet megértésében.⁴ Az idősoros adatok elemzésekor pedig gondot fordítunk az események dinamikájának bemutatására.

¹ A módszertanunk lényegében változatlan a monitoringtevékenység 2013. májusi megkezdése óta. A módszertant Barna Ildikó dolgozta ki, az ő szövegét emeltük át ebbe a fejezetbe.

Az apró formai változtatásokat külön jelezzük.

² A gyűlölet-bűncselekmények tudományos meghatározása rendkívül ellentmondásos és szerteágazó. (Erről bővebben lásd Chakraborti és Garland 2009, 4–7). Ezek a definíciók fontos adalékként szolgálhatnak a bűncselekmények megértéséhez, azonban a gyakorlati munkában nehezen használhatóak. Ez tette szükségessé egyszerűbb, gyakorlatiasabb meghatározások kialakítását.

³ Ez alapján például a gyűlöletbeszédet az EBESZ nem tekinti gyűlölet-bűncselekménynek, mivel az adott viselkedés az előítéletes motiváció nélkül már nem lenne bűncselekmény. (OSCE/ODIHR 2009a, 24) Ennek általunk való kezeléséről lásd később.

⁴ Éppen az ilyen leírásokat tartja Perry (2001, 18) az Anti-Defamation League jelentések egyik legnagyobb pozitívumának.

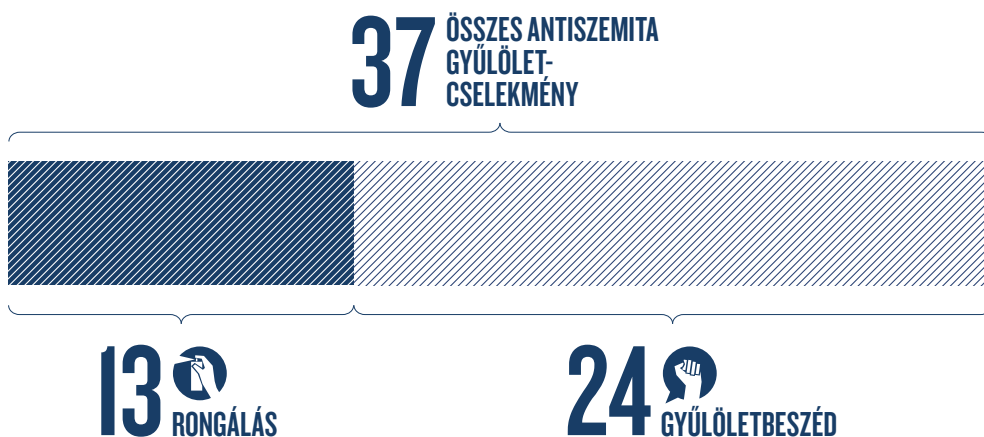

ANTISZEMITA GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK

ANTISZEMITA GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK 2017-BEN

2017. évben a Tett és Védelem Alapítvány detektált. Ezek közül 13 esetben rongálást és összesen 37 antiszemita gyűlöletcselekményt 24 esetben gyűlöletbeszédet azonosított.

ANTISZEMITA GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK SZÁMA AZ ELMŰLT ÉVEKBEN

Az előző évekkel összehasonlítva ez minimális csökkenést mutat. 2016-ban 48 eseményről adtunk hírt, mg 2015-ben 52, 2014-ben pedig szintén 37 eseményt detektáltunk. Fontos megjegyezni, hogy

Alapítványunk hiánypótló, monitoringtevékenységét 2013 májusában kezdte meg, így teljes éves összehasonlításra alkalmas adatokkal csak a 2014. évtől kezdődően rendelkezünk.

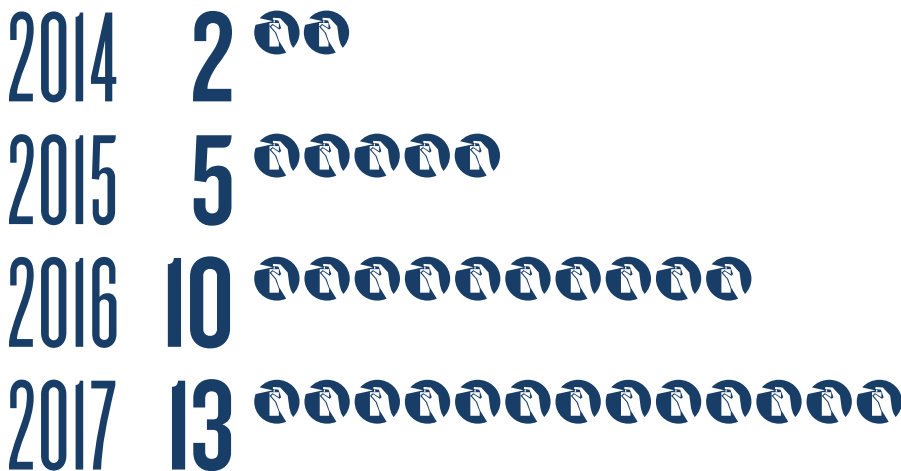
A 13 rongáláson és 24 gyűlöletbeszédén kívül más gyűlöletcselekményről (támadásról, fenyegetésről, vagy diszkriminációról)

nem volt tudomásunk – a korábbi években sem voltak ezek gyakoriak, akkor ezekbe a kategóriákba maximum 1-2 esemény került.

RONGÁLÁSOK SZÁMA AZ ELMŰLT ÉVEKBEN

A rongálások esetében egyfajta növekvő tendencia figyelhető meg. 2014-ben 2 eset, 2015-ben 5, 2016-ban már 10, míg 2017-ben 13 esetben adtunk hírt a közösségre irányuló, vagy

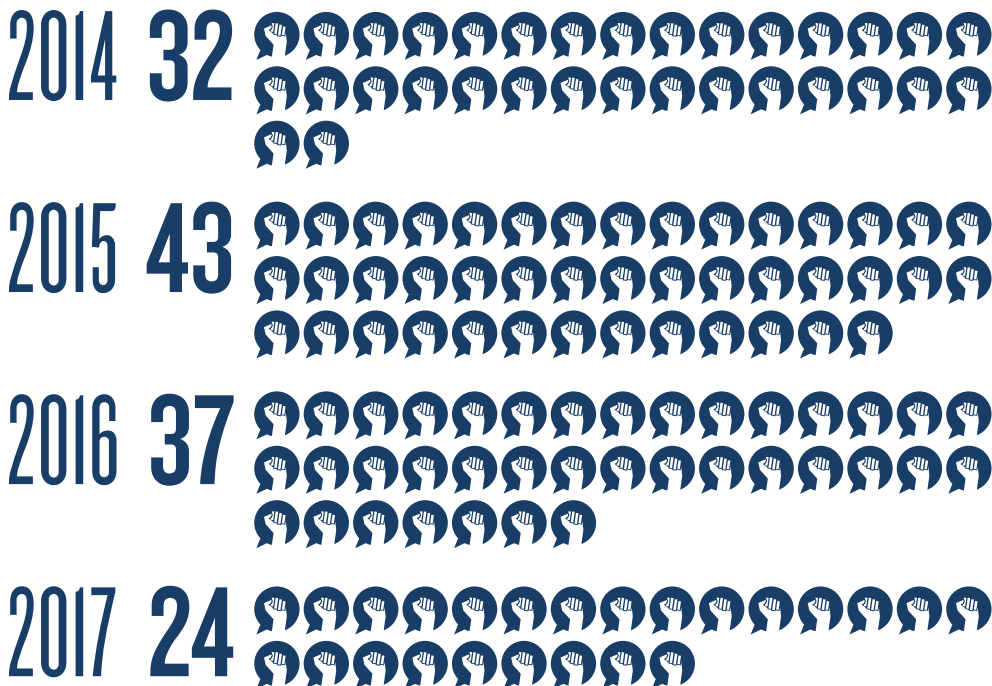
annak intézményét érintő illetően cselekményről – ezek a legtöbb esetben kirekesztő, antiszemita falfirkák és egyéb felületképző anyagokkal elkövetett gyűlöletcselekmények voltak.

GYŰLÖLETBESZÉDEK SZÁMA AZ ELMŰLT ÉVEKBEN

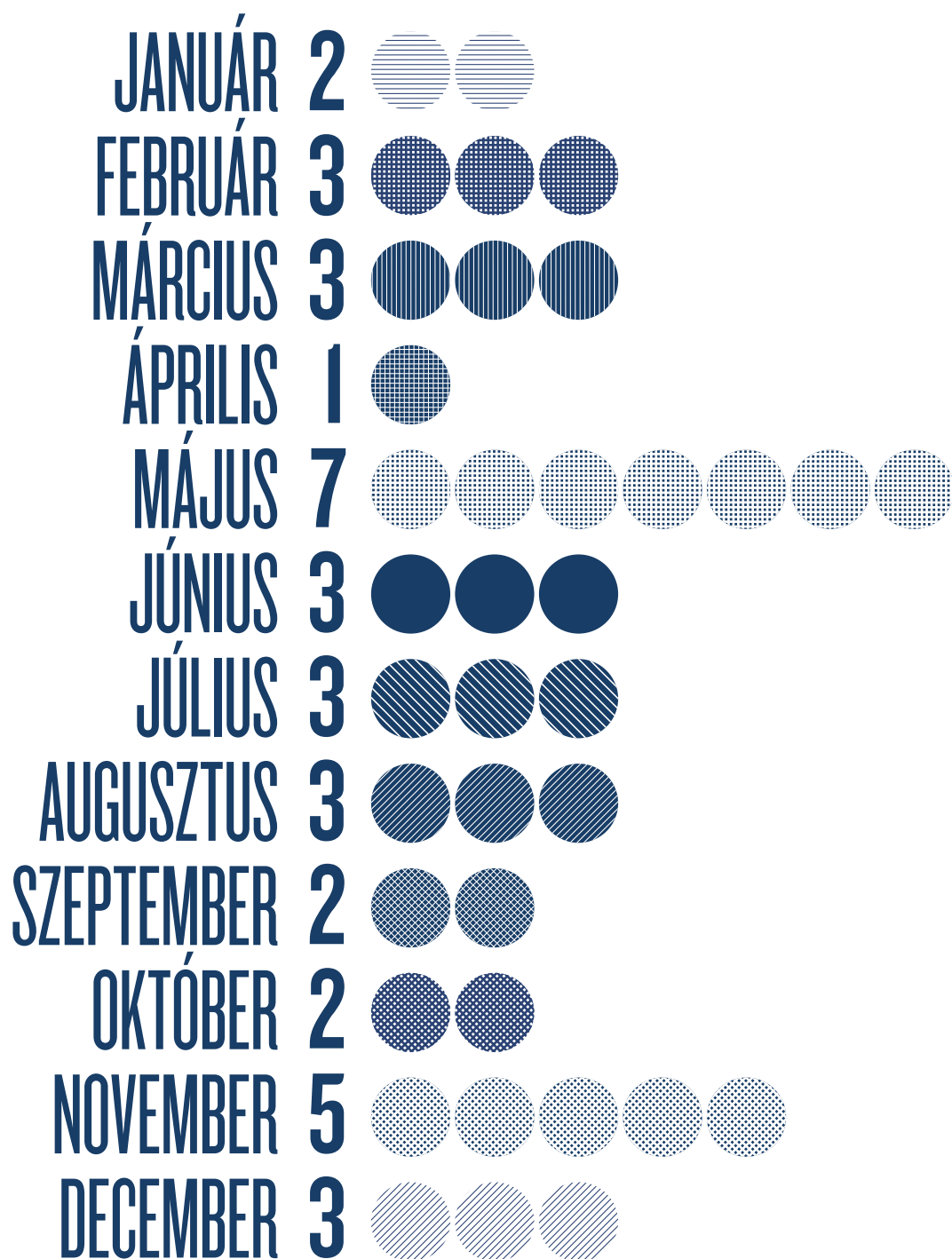
A gyűlöletbeszéd esetében a 2017 évi 24 esetszám viszont némi csökkenést mutat. 2014-ben 32, 2015-ben már 43, 2016-ban 37 esemény jutott tudomásunkra. Jól lát-

ható, hogy a korábbi évekhez viszonyítva a 2017-es évben detektáltuk a legkevesebb gyűlöletbeszéd kategóriájába tartozó cselekményt.

GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK SZÁMA 2017-BEN, HAVI ELOSZTÁSBAN

A havi eloszlás alapján a május hónap volt kiemelkedő a maga 7 esetszámaival, illetve a november hónap volt még az átlagtól eltérő, 5 eseménnyel. Az átlagos havi esetszám 2-3 volt. Összességében tehát: januárban 2, februárban-márciusban 3, áprilisban 1, májusban 7, a júniustól augusztusig terjedő időszakban 3-3, szeptember-októberben 2-2, novemberben 5, decemberben pedig 3 eseményről szereztünk tudomást.

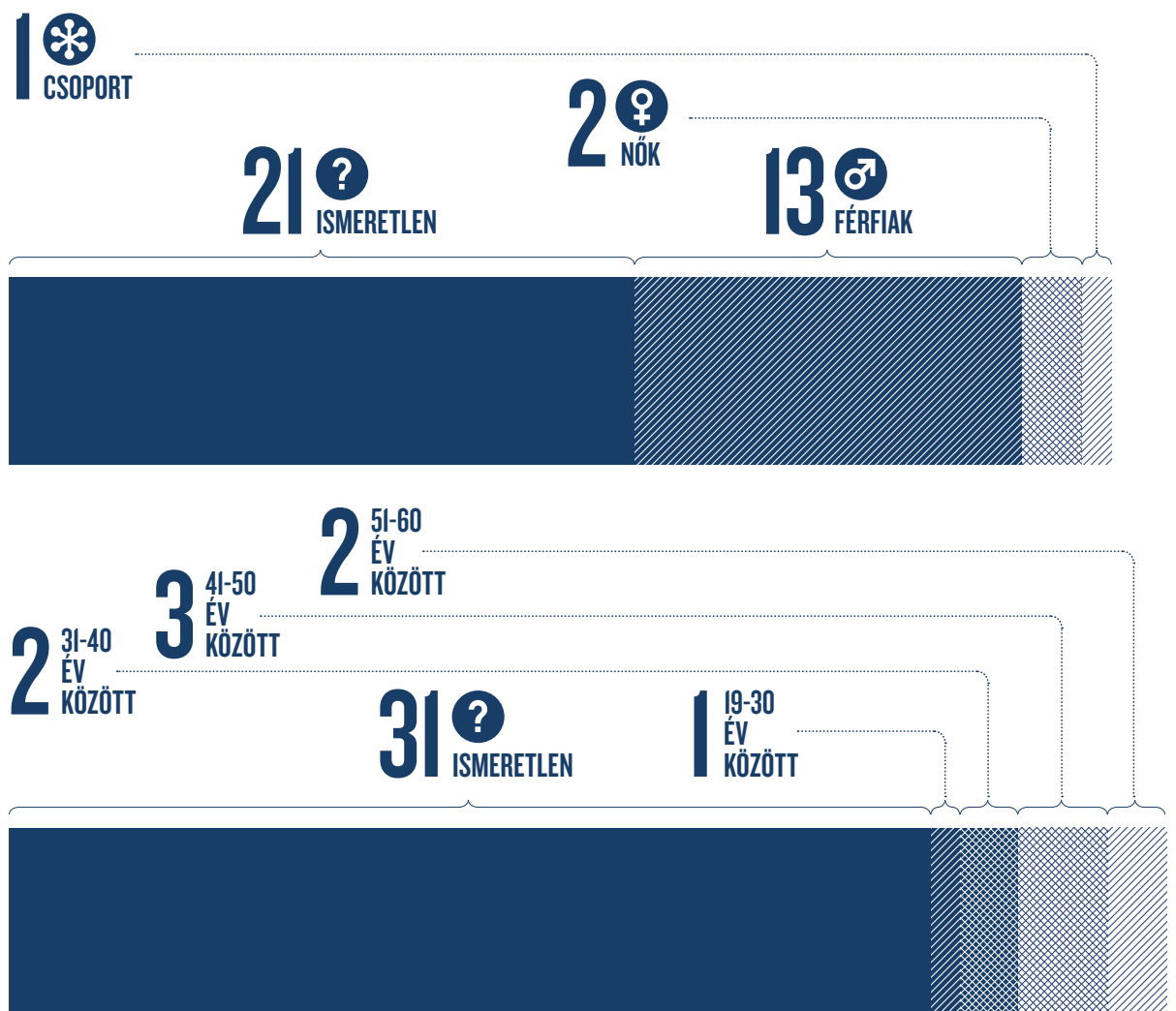

GYŰLŐLETCELEKMÉNYEK MEGOSZLÁSA 2017-BEN, AZ ELKÖVETŐK NEME ÉS KORA ALAPJÁN

Fontos megjegyezni, hogy a havi monitoringtevékenységünket minden év végén felülvizsgáljuk, melynek során a 2017. évben is történtek olyan módosítások, melyek utólag befolyásolták a statisztikai eredményeinket. Ilyen volt például, hogy azon falfirkák, melyek a gázkamrát, mint végső megoldást említik, vagy a horogkereszt, egyértelműen antiszemita motivációt feltételeznek, melyek a közösségben félelmet, de legalábbis negatív érzelmi töltetet gerjesztenek – függetlenül attól, hogy az elkövető személye, vagy az elkövetés ideje ismert lenne.

21 esemény kapcsán az elkövető kiléte ismeretlen maradt. Az ismert elkövetőknel

két esetben nőt, tizenhárom esetben férfit azonosítottunk, míg egy esetben csoportos elkövetést állapítottunk meg. Koreloszlásuk alapján pedig a legtöbb esetben (31 alkalommal) ismeretlenek voltak. A további esetekben 19-30 év között 1 személy, 31-40 év között 2 személy, 41-50 év között 3 személy és 51-60 év között 2 személy volt az elkövetők között. A magasabb elkövetői szám oka, hogy volt olyan hír – jobbikos politikusok korábbi antiszemita rádiós beszélgetései – amikor egyetlen detektált eseményben rögzítve több elkövető kiléte, és így életkora is bizonyosan megállapítható volt.

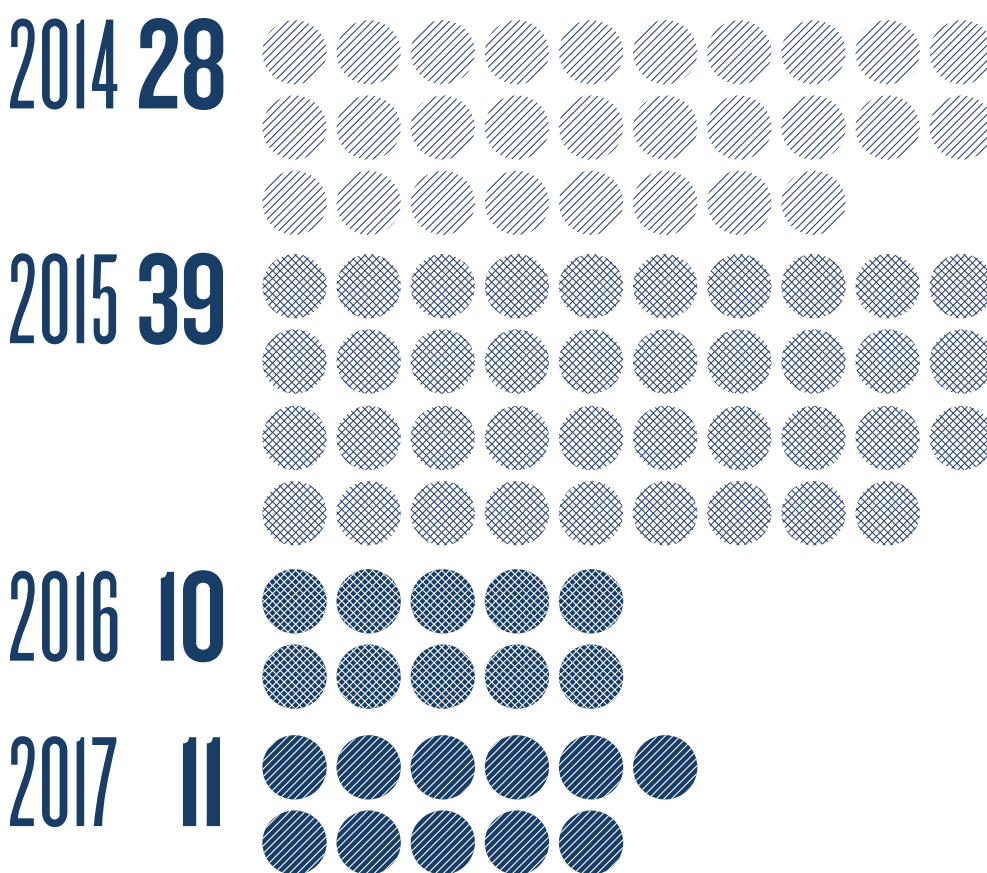

TOVÁBBI GYŰLŐLETCELEKMÉNYEK SZÁMA AZ ELMŰLT ÉVEKBEN

Az események többségével kapcsolatban elmondható, hogy azok spontán cselekmények voltak. Néhányuk – például a rongálás kategóriájába tartozó falfirkák – feltételeznek valamiféle előkészületet.

A További gyűlöletcselekményekbe 11 esemény került. Ezek között olyan esetek vannak, amikor nem ismert az elkövetés pontos helye, vagy ideje, illetve az elkövető kiléte. Azon esetek is ebbe a kategóriába

tartoznak, amelyeknél nem volt egyértelmű az antiszemita szándék. 2014-ben az ebbe a kategóriába tartozó események száma 28 volt, 2015-ben 39, viszont 2016-ban már 10-re csökkent a számuk. Az előző évhez viszonyítva tehát a 2017-es szinte azonos érték, a korábbi évek magasabb számától pedig elmarad. Ez az érték összességében egy csökkenés utáni alacsony értéken való stagnálást mutat.

2017. évben két új eljárást indítottunk. Egy 2017-ben indult eljárásunkat felfüggesztették, egy 2013-ban indult eljárásunkat (melyet 2015-ben függesztettek fel) folytatták, és egy 2013-ban indult eljárásunkat megszüntették. Vádemelési szakaszig egyetlen – korábban vagy ez évben – kezdeményezett jogi ügyünk sem jutott el 2017-ben. Ítéletet, illetve jogerős hátrányos jogkövetkezményt három eljárásunkban mondott ki a bíróság, vagy az

ügyészség. Mindhárom esetben holokauszttagadás, azaz nemzetiszocialista vagy kommunista rendszerek bűneinek nyilvános tagadása büntett miatt. Egy 2014-ben indult eljárásban a megszüntetés és megrovás mellett döntöttek – mely eredményesen letelt. A második esetben még 2015-ben az ügyészség a vádemelést elhalasztotta és pártfogó felügyeleti eljárást rendelt el egy holokauszttagadó ügyében – mely szintén eredményesen telt le. Egy 2017.

februári feljelentésünk nyomán pedig pénz- egy 2017-ben indított eljárásunk megszünte-
büntetésre ítélték az elkövetőt. Ezekben felül tése miatti panaszunkat elutasították.

GYŰLŐLETCELEKMÉNYEK SZÁMA AZ ELMŰLT ÉVEKBEN, AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN, NAGY-BRITANNIÁBAN, BELGIUMBAN, FRANCIAORSZÁGBAN ÉS MAGYARORSZÁGON

Végezetül néhány összehasonlító adat jelenti, hogy 3,7 jut 1 millió lakosra. Az a
olyan országokból, ahol évről-évre vezet- szám lényegesen alacsonyabb, mint a nyu-
nek statisztikát a gyűlölet-bűncselekmények gati országokban. Az elmúlt években külö-
számáról. Magyarországon tehát 2017-ben nösen a francia és brit zsidóság vált veszé-
37 ilyen cselekményt regisztráltunk, ami azt lyezetteté.

	USA		NAGY-BRITANNIA		BELGIUM		FRANCIAORSZÁG		MAGYARORSZÁG	
	ESETSZÁM	/1MILLIÓ LAKOS	ESETSZÁM	/1MILLIÓ LAKOS	ESETSZÁM	/1MILLIÓ LAKOS	ESETSZÁM	/1MILLIÓ LAKOS	ESETSZÁM	/1MILLIÓ LAKOS
2013	751	2,3	535	8,1	64	5,8	423	6,3	n.a.	n.a.
2014	912	2,8	1182	17,9	109	9,9	851	12,7	37	3,7
2015	942	2,9	960	14,5	71	6,5	808	12,1	52	5,2
2016	1266	3,9	1346	20,4	64	5,8	462	6,9	48	4,8
2017	1986	6,1	1382	20,9	n.a.	n.a.	331	4,9	37	3,7

KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS

A Tett és Védelem Alapítvány zsidó szervezetek civil kezdeményezése, amely a zsidó tradíciókat követve kész határozott lépéseket tenni az egyre inkább elharapódzó antiszemita jelenségek visszaszorításáért.

Amennyiben bárkit vélt vagy valós zsidósága miatt bántalmazás vagy antiszemita inzultus ért, ne hallgasson, jelezze felénk, hogy az arra kijelölt csatornákon továbbítsuk az intézkedésre rendelt szervekhez!

Bejelentéseket az alábbi lehetőségek bármelyikén fogad az Alapítvány:

A Tett és Védelem Alapítvány munkája csak akkor lehet sikeres, ha sokan osztoznak azon elkötelezettségünkben, hogy megteremtjük a sérelmet elszenvedettek számára a tisztességes eljáráshoz való jogot, ezért arra kérjük, egyéni felajánlásával segítse az Alapítvány munkáját!

Adományát az alábbi bankszámlaszámon juttathatja el az Alapítványhoz:

13597539-12302010-00057157

FORRÓDRÓT (+36 1) 5 1 00 000

Tett és Védelem Alapítvány honlapján: www.tev.hu/forrodrot
és Facebook-oldalán: www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-alapitvany

A Tett és Védelem Alapítvány elérhetőségei:

Cím: 1082 Budapest, Baross utca 61.

Tel: +36 1 267 57 54, +36 30 207 5130

<http://www.tev.hu>, info@tev.hu

IMPRESSZUM

Kiadó: Szalai Kálmán ügyvezető igazgató
Brüsszel Intézet Nonprofit Kft.

Szerző: Dr. Róna Dániel kutatási igazgató, politológus
a Corvinus Egyetem oktatója

Szerkesztők: Nádasi Krisztián vezető kutató, Brüsszel Intézet
Kutatási és Incidenskövető Csoport
Dr. Bodó Kristóf ügyvéd, a Tett és Védelem Alapítvány
és Brüsszel Intézet jogi képviselője
Pásztor Tibor igazgató,
Brüsszel Intézet Monitoring Csoportjának vezetője
Tatai Zoltán kutató Brüsszel Intézet
Monitoring Csoportjának tagja
Tóth Gábor kommunikációs szakértő

Támogatás: Bodnár Dániel filozófus,
Tett és Védelem Alapítvány Kuratórium Elnöke
Andrew Srulewitch igazgató, ADL

A kiadó köszönetét fejezi ki **Dr. Kovács András** szociológusnak,
a CEU professzorának a biztatásért és segítő tanácsokért.

A kiadó köszöni az áldozatvállalást azon önkénteseknek, akik szakértő
irányítás mellett hónapok óta szünet nélküli munkával segítették a
jelentés létrejöttét.

A jelentés egészének és bármely részletének felhasználása kizárólag
a kiadó írásos beleegyező nyilatkozatának birtokában engedélyezett a
forrás pontos megjelölésével.

2018 Budapest

TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY

1082 Budapest, Baross utca 61.
+36 1 267 57 54, +36 30 207 5130
<http://www.tev.hu>
info@tev.hu

